

зокрема, для продукції ДП «Антонов».

Література

1. Дорофєєва Х.М. Розвиток європейської авіаційної мережі в умовах глобалізації: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.02 / Маріупол. держ. ун-т. Маріуполь, 2015. 22 с.

2. Пояснювальна записка до фінансового плану Державного підприємства обслуговування повітряного руху України на 2019 рік. URL: <https://mtu.gov.ua/files.pdf> (дата звернення: 22.12.2019 р.).

3. Кравчук П., Кульчицька К. Міфи та реалії відкритого неба: що змінить для України спільний авіапростір з ЄС. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2017/12/14/7074981> (дата звернення: 22.12.2019 р.).

УДК 341.226 (043.2)

Жмур Н.В., к.ю.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРОБЛЕМИ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ДЕРЖАВ У СФЕРІ МІЖНАРОДНОГО ПОВІТРЯНОГО ПРАВА

Розвиток міжнародних відносин у всіх галузях життя, в тому числі і зовнішньоекономічних, в останні роки сприяла появі цілого ряду нових тенденцій, в тому числі в галузі міжнародного повітряного права. Найбільш важливими з них є питання лібералізації та «дерегулювання» повітряного простору, які перетинаються з питаннями суверенітету держав та виконанням ними зобов'язань у сфері міжнародного повітряного права [2; с. 8-9].

Процеси інтеграції, будучи характерними для сьогодення, дуже щільно пов'язані з вищезазначеними тенденціями та мають не абиякий вплив на виконання державами взятих на себе зобов'язань у сфері міжнародного повітряного права з урахуванням суверенних прав держав та їх економічних інтересів.

Існування держав і необхідність у їх взаємодії зумовили об'єктивну потребу регулювати відносини між ними правовими засобами. Тривалий період в історії міжнародних відносин держави були єдиними їх учасниками, тобто суб'єктами міжнародного права. В основі міжнародної правосуб'єктності держав лежить особлива політико-правова властивість – суверенітет. Ця властивість визначає характер прав і обов'язків держав як суб'єктів міжнародного права [2; с. 10].

Серед основних міжнародних зобов'язань держав у галузі забезпечення виконання діяльності у повітряному просторі на національному рівні, тобто у межах державної території найбільш вагомого значення набуває розробка політики, правил і положень (щодо

вирішення питань, що виникають під час користування повітряним простором) з їх відповідним правовим регулюванням (прийняття відповідних положень, нормативних актів тощо) та системою організаційних заходів, спрямованих на забезпечення виконання взятих на себе міжнародних зобов'язань відповідно до прийнятого політичного курсу. Україні належить повний та виключний суверенітет над повітряним простором, який є частиною її території.

Використання повітряного простору відбувається за допомогою спеціального режиму, який потребує на сьогодні певного впорядкування та узгодження з міжнародними нормами.

При виконанні повітряним судном польоту в міжнародному просторі юрисдикцію щодо нього протягом усього часу польоту здійснює та держава, де зареєстровано повітряне судно (держава реєстрації повітряного судна). Перебуваючи у міжнародному повітряному просторі, повітряне судно є недоторканим і незалежним від будь-якої держави, за винятком тієї, де воно зареєстроване [1; с. 237].

Тобто повітряне судно підкорюється і діє лише на підставі законів держави, у межах суверенного простору якої воно перебуває. Використання міжнародного простору регулюється міжнародними правилами.

Імплементуючи норми міжнародного повітряного права на національному рівні щодо питань виконання польотів повітряних суден у повітряному просторі України, було розроблено та прийнято певні нормативні акти. Так, виконання польотів повітряних суден у повітряному просторі України регламентується Правилами польотів у повітряному просторі України, які поширюються на всіх користувачів повітряного простору України [1; с. 237].

Отже, до основних питань міжнародного повітряного права, які потребують на сьогодні окремого опрацювання, належать: статус повітряного простору; режим повітряної навігації; безпека польотів. Але при вирішенні зазначених питань потрібно враховувати нинішнє соціально-економічне становище як України, так і інших держав та визначитися не тільки з загальним напрямом, щодо якого відбуватиметься подальший розвиток у галузі повітряного права, а й з більш конкретними питаннями, що стосуються ліцензійного та спеціального дозвільного процесів, як таких, що мають значний вплив на подальший розвиток політико-правових, і економічних міжнародних відносин.

Для створення умов, які б не тільки відповідали основним зобов'язанням держави у сфері міжнародного повітряного права, а й сприяли підвищенню конкурентоспроможності національних авіаперевізників та експедиторів на міжнародних і внутрішньому ринках авіатранспортних послуг, необхідно формувати єдине правове поле діяльності підприємств транспорту з урахуванням міжнародних норм,

уніфікуючи національні правові норми з міжнародним транспортним правом щодо перевезень та їх транспортно-експедиційного обслуговування, приєднавши Україну до ряду міжнародних конвенцій та багатосторонніх угод, а також визначивши ефективний механізм входження в міжнародні транспортні організації та активної участі в їх діяльності.

Література

1. Довгерт А.С. Гармонізація цивільного (приватного) права в Європі. *Проблеми гармонізації законодавства України з міжнародним правом*. Київ: Ін-т законодавства Верховної Ради України, 2012. С. 237-240.

2. Козловський А.А., Боярська З.І. Розвиток концепції повітряного права України: історія та сучасність. *Юридичний вісник*. 2009. № 3. С. 8-12.

УДК 34.096 (043.2)

Жмур Н.В., к.ю.н., доцент,
Величко О.О., студент магістратури,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІПОТЕКИ КОСМІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ

Іпотека посідає провідне місце серед засобів забезпечення виконання зобов'язань як за цивільними договорами, так і за договорами у сфері господарювання. Актуальними стають питання пошуку механізму передачі таких об'єктів у заставу.

З прийняттям Цивільного кодексу України та Закону України «Про іпотеку» розпочався новий етап становлення механізму оформлення та посвідчення іпотечних договорів космічних об'єктів, оскільки саме ці нормативні акти встановили, що застава космічних об'єктів здійснюється відповідно до положень Закону України «Про іпотеку».

Здійснювати космічну діяльність мають право відповідні суб'єкти, а саме: підприємства, установи та організації, в тому числі міжнародні та іноземні, які здійснюють космічну діяльність. Відповідно до ст. 10 Закону України «Про космічну діяльність» будь-які суб'єкти космічної діяльності, які здійснюють або мають наміри здійснювати цю діяльність в Україні або під юрисдикцією України поза її межами, повинні одержати в центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері космічної діяльності, ліцензію на право здійснення цієї діяльності [3].

Відповідно до ст. 11 Закону України «Про заставу» стороною в іпотечному договорі може бути держава [1]. Згідно зі ст. 22 Господарського кодексу України (далі – ГКУ) держава реалізує право державної власності у державному секторі економіки через систему